

ادب اله

مجله
تربیتی
۱۳۸۵

کتاب پنجم

تربیت مربی

◀ ویژگی های مربی ▶

◀ اولویت های تربیت ▶

◀ ملاک های تربیت ▶

◀ الگوهای تربیت ▶

ادب الهی

کتاب پنجم

تربیت مربی

سلسه جلسات اخلاق، عرفان و معارف اسلامی
حضرت آیت الله العظمی حاج آقامجتبی تهرانی

سرشناسه: تهرانی، مجتبی، ۱۳۱۶

عنوان و نام پدیدآور: ادب الهی: کتاب پنجم:

تربیت مربی / آیت الله العظمی حاج آقامجتبی تهرانی

مشخصات نشر:

تهران: موسسه فرهنگی پژوهشی مصابیح الهدی، ۱۳۹۱

مشخصات ظاهری: ۲۰۸ صفحه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۹۴۰-۱۰-۳

یادداشت: چاپ اول، زمستان ۱۳۹۳

یادداشت: کتابنامه، نمایه

یادداشت: جلد پنجم از مجموعه

موضوع: ادب -- احادیث

موضوع: ادب -- جنبه های قرآنی

رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ الف ۴۶ / ۵ / ۱ / ۵ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷ / ۰۸

شماره کتابشناسی ملی: ۲۲۱۶۲۳۸

تیراژ: ۲۵۰۰ جلد

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۳

لینوگرافی: موعود؛ چاپ: گلپایه؛ صحافی: صاحب الزمان

آدرس: تهران، خیابان مجاهدین اسلام، روبروی مجلس

کوچه شهید رحمانی پور، خیابان قائن، پلاک ۴۳

تلفن: ۷۷۶۵۲۱۳۴

www.MojtabaTehrani.ir

فهرست

❁ مروری بر زندگی‌نامه حضرت استاد رحمته الله علیه | ۱۴

❁ مقدمه | ۲۲

۲۷..... جلسهٔ اوّل

تربیت از عناوین قصیدیه نیست | ۲۸

❁ شرایط اساسی مربّی | ۲۹

اوّلین و اساسی‌ترین شرط برای یک مربّی | ۲۹

مربّی باید قدرت کنترل شهوت، غضب و وهم خود را داشته باشد | ۳۰

امام خمینی رحمته الله علیه؛ تأدیب نفس، سرلوحهٔ دعوت انبیا علیهم السلام | ۳۱

ساختار نفس، بر سوء ادب است | ۳۲

۳۵..... جلسهٔ دوم

❁ مروری بر مباحث گذشته | ۳۵

❁ عوامل تحریک‌کنندهٔ غضب و شهوت | ۳۷

عامل اوّل: مال | ۳۷

عامل دوم: جاه | ۳۸

عامل سوم: شهوت جنسی | ۳۸

❁ هدف انبیا علیهم السلام، کنترل قوای درونی است | ۳۸

یک شاهد قرآنی | ۳۹

نکاح؛ عامل کنترل شهوت | ۴۰

تلاش انبیا علیهم السلام برای زنده کردن میل به جاودانگی | ۴۱

❁ عوامل کنترل قوای درونی | ۴۲

راه رسیدن به راحتی | ۴۳

جلسه سوم ۴۵

❁ مروری بر مباحث گذشته | ۴۵

❁ اولویت‌های تربیت خود و دیگران | ۴۶

تأدیب خود، مقدم بر تأدیب دیگران است | ۴۶

تأدیب عملی، مقدم بر تأدیب لسانی است | ۴۶

تأدیب نفس، سر لوحه دعوت انبیا علیهم السلام | ۴۷

حداقل شرایط لازم برای مرتبی | ۴۷

❁ چگونگی مهار کردن «نفس حیوانی» | ۴۸

«جهاد اکبر»؛ یعنی تأدیب نفس | ۴۹

جهاد اکبر و جهاد اصغر | ۵۰

تأدیب نفس، به مرور آسان می‌شود | ۵۰

باید بعد معنوی را شکوفا کرد | ۵۱

تأدیب نفس، اوجب واجبات مرتبان | ۵۱

پیروی از هوای نفس، «عقل» انسان را زائل می‌کند | ۵۱

جلسه چهارم ۵۳

❁ مروری بر مباحث گذشته | ۵۳

❁ قدم اول در تأدیب نفس | ۵۴

❁ مراد از قوه واهمه و اهمّیت تربیت آن | ۵۴

توصیف قوه واهمه | ۵۴

ضبط خیال، خطّ مقدم مبارزه با شیطان | ۵۵

تسلط پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بر قوه واهمه | ۵۶

حقّه بازی؛ کار اصلی قوه واهمه | ۵۶

❁ راه عملی تأدیب قوه واهمه | ۵۷

تفکر صحیح | ۵۷

جلسه پنجم ۶۱

❁ مروری بر مباحث گذشته | ۶۱

❁ عرصه های دیگری برای تفکر | ۶۲

❁ علت اصرار بر مسئله «تفکر» برای تأدیب نفس | ۶۳

مرتبی اصلی انسان، عقل عملی او است | ۶۳

تربیت، تعبدی نیست | ۶۵

انسان، نیازمند تذکر است | ۶۵

❁ «موازنه»، شاخه دیگری برای «تفکر» | ۶۶

مراد از «موازنه» | ۶۶

«موازنه»، انسان ساز است | ۶۶

شکل دیگری از «موازنه» | ۶۷

❁ ورود به منزل «عزم» | ۶۷

تفاوت «عزم» با «جزم» | ۶۸

عزم، جوهره انسانیّت است | ۶۸

متعلق عزم، چیست؟ | ۶۹

جلسه ششم ۷۱

❁ مروری بر مباحث گذشته | ۷۱

❁ آنچه عزم انسان را شست می کند | ۷۲

❁ نشانه ورود به منزل «عزم» | ۷۳

عمل کردن بر اساس عقل و شرع | ۷۳

باید از ظاهر شروع کرد | ۷۳

❁ قدم بعدی در تأدیب نفس | ۷۴

کنترل و مهار نیروی شهوت | ۷۴

❁ ضرورت کنترل هواهای نفسانی | ۷۴

تعبیر قرآن از شهوت | ۷۴

تفاوت میان «هوی» و «شهوت» | ۷۶
مراد از شهوت، تنها شهوت جنسی نیست | ۷۷

آثار سوء تبعیت از هوای نفس | ۷۸

جلسه هفتم..... ۸۱

مروری بر مباحث گذشته | ۸۱

ضرورت و چگونگی تأدیب نفس | ۸۲

مراد از تأدیب نفس | ۸۲

بالرزش تر از نفس تربیت شده، وجود ندارد | ۸۳

جایگاه تربیت اعضا و جوارح در تأدیب نفس | ۸۴

باید از اعمال ظاهری شروع کرد | ۸۴

اصرار انبیای علیهم السلام بر اطاعت امر الهی در مقام عمل | ۸۵

اهمیت تربیت اعضا و جوارح | ۸۵

ضرورت رعایت آداب ظاهری | ۸۶

ابعاد وجودی انسان | ۸۶

چگونگی اصلاح صورت ملکوتی انسان | ۸۷

چگونگی تبدیل صورت ملکوتی انسان به حیوانات | ۸۸

تلاش انبیای علیهم السلام برای حفظ صورت ملکوتی انسان | ۸۹

در قیامت با هر کس طبق صورت ملکوتی او رفتار می‌کنند | ۹۰

ضرورت رعایت آداب باطنی | ۹۲

چیستی ادب باطنی | ۹۲

ذکر توشل | ۹۲

جلسه هشتم..... ۹۵

مروری بر مباحث گذشته | ۹۵

ضرورت توجه به آداب ظاهری | ۹۶

ادب ظاهری و ادب باطنی | ۹۶

آثار سوء تخلف از آداب ظاهری | ۹۹

خروج از دیوان صدیقین | ۹۹
 رعایت آداب ظاهری، آرایش مؤمن است | ۹۹
 ادب الهی؛ یعنی مرزشناسی و مرزداری | ۱۰۰
 تنها مکتب انسان ساز | ۱۰۱

❁ ذکر توسل | ۱۰۲

..... جلسه نهم ۱۰۵

❁ مروری بر مباحث گذشته | ۱۰۵

❁ معنای تأدیب قلب | ۱۰۶

مراد از تطهیر و تزکیه قلب | ۱۰۶
 حقیقت مرزشناسی و مرزداری | ۱۰۶

❁ کیفیت تأدیب قلب | ۱۰۷

قلب باید مخزن محبت الهی باشد | ۱۰۷
 ادب قلب به تطهیر آن است | ۱۰۸
 سلامت قلب در تأدیب آن است | ۱۰۹

❁ چگونگی رشد بُعد قلبی انسان | ۱۰۹

عامل رشد بُعد قلبی انسان | ۱۱۰
 رشد قلب انسان در ربط با حالات | ۱۱۱
 رشد قلب انسان در ربط با اعمال | ۱۱۱

❁ ذکر توسل | ۱۱۲

..... جلسه دهم ۱۱۵

❁ مروری بر مباحث گذشته | ۱۱۵

❁ جایگاه و ارزش قلب انسان | ۱۱۶

جایگاه قلب مؤمن | ۱۱۶
 قلب انسان، جایگاه اختصاصی خداوند است | ۱۱۷

❁ اهمیت و ارزش تأدیب قلب | ۱۱۷

تأدیب قلب، با ارزش ترین کار است | ۱۱۸
 با ارزش ترین انسان | ۱۱۸

با ارزش ترین ادب | ۱۱۸

ادب قلبی پیامبر اکرم ﷺ | ۱۱۹

❁ جایگاه ذکر الله در تأدیب قلب | ۱۲۰

حیات و ممات قلب | ۱۲۱

قلب، منشأ ادب و بی ادبی | ۱۲۱

❁ ذکر توسل | ۱۲۲

..... جلسه یازدهم ۱۲۵

❁ مروری بر مباحث گذشته | ۱۲۵

❁ عامل اصلی تربیت قلب در نماز | ۱۲۶

معنای حضور قلب | ۱۲۷

اهمیت نماز | ۱۲۷

معنای فراغت وقت | ۱۲۸

معنای فراغت قلب | ۱۲۸

❁ اقسام مختلف حضور قلب | ۱۲۹

حضور قلب در عبادت | ۱۲۹

حضور قلب اجمالی | ۱۳۰

حضور قلب تفصیلی | ۱۳۰

نماز حضرت زهرا علیها السلام عبادت واقعی است | ۱۳۱

❁ ذکر توسل | ۱۳۲

..... جلسه دوازدهم ۱۳۵

❁ مروری بر مباحث گذشته | ۱۳۵

❁ آثار تأدیب قلب | ۱۳۶

تجلی خدا در قلب | ۱۳۶

اگر قلب، محبوب خدا شود | ۱۳۷

❁ قلب سلیم | ۱۳۸

❁ حُسن و یا سوء ادب قلب | ۱۳۹

- حالات سه گانه قلب در امور معرفتی | ۱۳۹
 معنای «افراط»، «تفریط» و «تعادل» | ۱۳۹
 تطبیق این بحث با معارف اسلام | ۱۳۹
 سنجش اعمال، با اثر سازندگی آن ها روی قلب | ۱۴۱
 «حُسن ادب»، در نگاه «اهل معرفت» | ۱۴۱

جلسه سیزدهم ۱۴۳

- ❁ مروری بر مباحث گذشته | ۱۴۳
 ❁ مراد از حُسن ادب | ۱۴۴
 معنای حُسن ادب | ۱۴۴
 ❁ مصادیق حُسن ادب | ۱۴۴
 اختلاف در مصادیق ادب | ۱۴۵
 «سلام»، مصادیق حُسن ادب در اسلام | ۱۴۵
 معنای «سلام» | ۱۴۶
 جامعیت دین مبین اسلام | ۱۴۷
 انسان برای هر کاری، برنامه دارد | ۱۴۷
 ❁ تشخیص مصادیق حُسن ادب | ۱۴۸
 انعکاس توحید در اعمال | ۱۴۸
 حسن ادب در مقدمات اعمال | ۱۴۹
 ❁ ضرورت تبعیت از الگوی های تربیت یافته | ۱۵۰
 هدف از «اسوه حسنه» | ۱۵۱
 ادب خوابیدن در کلام امام غلی علیه السلام | ۱۵۳

جلسه چهاردهم ۱۵۵

- ❁ مروری بر مباحث گذشته | ۱۵۵
 ❁ هدف خداوند از تربیت انبیا علیهم السلام | ۱۵۶
 لزوم تربیت در جمیع ابعاد وجودی | ۱۵۸
 ❁ اقسام تربیت الهی | ۱۵۹
 مراد از تربیت «بلا واسطه» | ۱۵۹

- مراد از تربیت «بلا واسطه» | ۱۵۹
 امر تربیت باید به خداوند متعال منتهی شود | ۱۶۰
 اقسام تربیت «بلا واسطه» | ۱۶۱
 معنای تربیت «بلا واسطه و مستقیم» | ۱۶۱
 تربیت مستقیم و بلا واسطه پیامبر اکرم ﷺ | ۱۶۱
 آموزش مستقیم ادب فنایی به پیامبر اکرم ﷺ | ۱۶۳

جلسه پانزدهم ۱۶۵

- ❁ مروری بر مباحث گذشته | ۱۶۵
 ❁ تربیت غیر مستقیم انبیای الهی ﷺ | ۱۶۶
 تربیت غیر مستقیم پیامبر اکرم ﷺ | ۱۶۶
 اقتدا عملی پیامبر اکرم ﷺ | ۱۶۷
 ❁ مؤثرترین روش در تادیب و تربیت | ۱۶۹
 اهمیت تربیت دیداری | ۱۶۹
 حقیقت ولایت پذیری | ۱۷۰
 روش مؤمن زیرک | ۱۷۰
 بهترین هدایت | ۱۷۱
 ❁ جمع بندی مطالب | ۱۷۲
 ❁ تذکری درباره ماه رجب | ۱۷۳

جلسه شانزدهم ۱۷۷

- ❁ مروری بر مباحث گذشته | ۱۷۷
 ❁ ملاک تادیب و تربیت الهی | ۱۷۸
 اهمیت دیدگاه الهی | ۱۷۸
 امام خمینی رحمه الله: ادب باید الهی باشد | ۱۷۹
 ❁ روند تربیت اولیای الهی ﷺ | ۱۸۰
 ❁ تادیب مستقیم و تادیب غیر مستقیم | ۱۸۱
 اقسام تادیب الهی | ۱۸۱
 اهمیت اقتدای عملی به روش انبیا ﷺ | ۱۸۲

مقایسه روش تربیتی غیرمستقیم با «سنت» | ۱۸۳

❁ اهمیت روش تربیتی رفتاری | ۱۸۳

❁ جمع‌بندی مطالب | ۱۸۴

کتابنامه ۱۸۷

فهرست آیات ۱۸۹

فهرست روایات ۱۹۳

فهرست نمایه ۲۰۱

فهرست اشعار ۲۰۵

❁ درباره مؤسسه مصابیح الهدی | ۲۰۶

www.ketab.ir